

(1924 – 2012)

MEHMET ÖZSEVİM

Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerinin "Tarihçe-i Hayat" kitabında, 1957'de Isparta Tugay Camiinin temel atma merasimi sırasında çekilen iki adet fotoğraf vardır. Fotoğraflarda Caminin temelini atan Bediüzzaman Hazretleri de görülmektedir. İşte bu fotoğrafları çeken kişi Mehmet Özsevımdir. Şimdi hayattadır ve Isparta'da ikamet etmektedir. Prof Dr. Ömer Rıza Akgün'ün komşusudur. Bizim tanışmamıza da Ömer Rıza Bey vesile olmuştur.

Bu temel atma merasiminin haberi bir gün sonra Antalya İleri Gazetesinde de çıkmış ve gazetenin bu haberi, Risale-i Nur'un içine, Emirdağ Lâhikasına da girmiştir. Şöyle ki:

"[İleri Gazetesi'nin 13 Nisan 1957 tarihli nüshasından alınmıştır:]

"Üstad Bediüzzaman'ın uğurlu elleriyle yeni bir câmiin temeli atıldı.

"Üstad Bediüzzaman Said Nursî "3. Eğitim Tümeni" câmiine harç koydu. (Isparta hususî muhabirimiz bildiriyor.)

"Isparta'nın geçen yıllarda teşekkül etmiş bulunan Üçüncü Eğitim Tümeni için yaptırılmasına karar verilen câmiin temeli, tertib edilen muazzam bir merasimle atılmış ve bu törene Isparta'da bulunan Risale-i Nur müellifi Üstad Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri de davet olunmuşlardır. Büyük bir alâka ile karşılanan Üstad, törenden sonra uğurlu elleriyle temele ilk harcı koymuşlar ve dualarda bulunmuşlardır." (Emirdağ Lâhikası II - 214)

Isparta'da bilinen adıyla "Foto Rekor Amca" yani Mehmet Özsevım o gün kaç poz fotoğraf çektiğini hatırlayamıyor; kendisinden arşivini taramasını önemle rica ettim ki, belki başka pozlar çıkabilirdi; fakat şu ana kadar yeni bir kare bulamadı; Mehmet amca aramaya devam edeceğine söz verdi. Şu anda bu temel atma merasimiyle alakalı elimizde üç poz fotoğraf mevcut...

1957 senesinde Bediüzzaman hazretlerinin fotoğrafını çeken Mehmet Özsevım dükkânının önünde

Mehmet Özsevim Anlatıyor:

Malatya'nın Kemaliye kazasında 1924 yılında doğmuşum. İlkokuldan sonra İstanbul'a gittim ve orada meslek lisesinin torna-tesviye bölümünü bitirdim. Fabrika ustasıyım ama bu meyanda fotoğrafçılığa da heves ettim, orda fotoğrafçılık kursuna da gittim. 1952 senesinde Isparta'ya geldim. O sırada Isparta'da hiç fotoğrafçı yoktu. Isparta'nın ilk fotoğrafçısı benim. Dükkânımın adı "Foto Rekor"dur, herkes bilir. O zamandan beri devam ediyoruz...

Bediüzzaman'ı Cuma günleri hep görüyordum. Ulu Camiye yeşil bir taksiyle gelirdi. Aynı safta beraber namaz kılardık. O çıkarken bizler, halk, kapının önünde iki yana dizilirdik. Bediüzzaman taksiye biner giderdi.

O tarihlerde ben askeriyenin, kışladakilerin fotoğraflarını da çekiyordum, paşa ile de aram iyiydi. 1957 senelerinde Tugay Cami temel atma merasimi oldu... Beni askeriyeden davet ettiler. Orada Bediüzzaman'ın halkla beraber fotoğrafını çektim. Bu fotoğraflar gazetelerde hala çıkıyor. Birkaç poz çekmişim. Sonra o fotoğrafları çok çoğalttılar, dağıttılar.

Fotoğrafi çekerken Bediüzzaman bana çek veya çekme diye hiçbir şey dememiştir. Müdahalesi olmamıştır. Bir konuşmam da olmadı kendisiyle. Halkın içinde dururken elinde sanki bir kılıç tutmuş gibi bir şey görünür, karşıdan baktığın zaman öyle zannedilir. Aslında kılıç yok tabii...

Kullandığım makine, o zamanlarda hani fuarlarda falan "şipşak foto" diye çekerler ya, işte öyle bir makineydi. Elde taşınan, profesyonel normal bir film makinesiydi; öyle ayaklı körüklü bir şey değildi. Elimden o kadar çok makine şimdi geçti ki şimdi markasını hatırlayamıyorum.

O gün kaç poz çektiğimi de hatırlayamıyorum. O senenin filmlerini bulabilirsem inşallah sana veririm. Bende defter vardı, kime ne zaman ne çektiysem o deftere yazardım, çocukluktan beri düzenli çalışırdım.

Ben bugünlerde Bediüzzaman'ın hayatını okuyorum. Radyolardan da sözlerini, tavsiyelerini dinliyorum.

Barla'daki Çınar ağacının, Mescidinin, Cennet Bahçesi'nin de eskiden fotoğraflarını çekmişim. Bunlar Bediüzzaman'ın vefatından sonra oldu tabii. Kabrinin Isparta Büyük Mezarlıkta olduğunu biliyordum, ama oradan almışlar onu...

Isparta Tugay Camiinin 12 Nisan 1957 tarihinde temel atma merasimini gösteren fotoğrafın tamamı.

Tarihçe-i Hayatta, Üstad Hazretlerinin solunda bulunan Zübeyir ağabeyden itibaren, fotoğrafın sol kısmı tamamen kesilerek basılmıştır.

Ömer Özcan Mehmet Özsevîmle röportajını yaparken

(1925 – 2010)

MUSTAFA İNAMLIK

1925 Tavas doğumlu Mustafa İnamlık, 1943 senesinde Denizli Hapishanesi'nde Bediüzzaman Said Nursi ve talebeleriyle beraber hapis yatmıştır. Başka bir suçtan içeri alınan Mustafa İnamlık, kaderin tebessümüyle, uzun ömrünün altı ay gibi kısa bir dönemini, "Asrın Bedisi" ile aynı çatı altında geçirmiştir. Her şeyi hapishanede fark eden Mustafa İnamlık, orada nur talebelerinden çok şeyler öğrenir ve manen çok istifade eder onlardan. Buna karşılık bu masum ve mazlum insanlara kol kanat gerer, rahat etmeleri için sahip çıkar onlara. Gerektiğinde, zulüm etmek isteyen gardiyanlara karşı efelik de yapar...

O zaman tam farkında mıydı veya sonradan bunun kıymetini bilip de değerlendirebildi mi, bilmiyoruz; ama şimdi Nur hizmetlerinin içinde olmadığı belli. Kendisiyle konuşunca, aradan 66 sene geçmesine rağmen hâlâ o kutbun manyetik alanı içinde kaldığı anlaşılıyor. Hatta bir ara, "Bunlar bizim için girmişler hapishaneye, kıymetini bilemedik" dedi. "İnşallah Ahirette bizi yalnız bırakmazlar" diye de ekledi. Geç de olsa bu nimeti değerlendirmek istiyordu.

1970 yıllarında Ankara'da talebeyken çok yakından tanıdığım Re'fet Barutçu Ağabey'den çok istifade etmiştim. Bana Kur'an ve Risale-i Nur dersleri vermişti. Gariptir ki Mustafa İnamlık da Kur'an'ı ve Risale-i Nur'u hapishanede Re'fet Ağabey'den talim etmiş. Bunu kendisine söyleyince, o da benim gibi çok hayret etti; "Meğer ikimizin de hocası olmuş" dedi.¹

Mustafa İnamlık, Bediüzzaman Hazretlerinin Denizli hapis hayatının, muhtemelen yaşayan son şahitlerinden birisidir... Bize anlattığı hatıralarında Bediüzzaman ve talebelerinin Denizli Hapishanesi'ndeki hayatlarına dair ilginç ipuçları gördük.

Şimdi astım hastalığından muzdarip olan Mustafa Ağabey, dua istiyor. Allah kendisine acil şifalar versin, âmin...

Mustafa İnamlık'ı bize tanıtan, şimdi Nazilli'de oturan Tavashlı Süleyman Harmandaloğlu'na çok teşekkür ediyorum.

Mustafa İnamlık anlatıyor:

Denizli'nin Tavas ilçesinin Keçeliler köyünde, 1925 yılında dünyaya gelmişim. Zamanında köyden Tavas'a gelip bir benzinlik açtım, köyde tarlalarım da var. Şimdi yaşlanınca bu işleri çocuklarım yürütüyor.

Bediüzzaman'la 1943 senesinde Denizli Hapishanesi'nde beraber kaldık. Ben hapishaneye başka sebepten dolayı, onlardan önce girmiştim. Biz Denizli Hapishanesi'neyken "Cumhuriyeti yıkacaklarmış" diye bunları getirdiler. Cumhuriyeti yıkacaklarmış diye haber gelince, baştan bizde bir infial meydana geldi. Elli-altmış kadarlardı. Belki daha da fazla... Ben hapishanede bir buçuk sene yattım. Hocalar altı ay kadar kaldılar ve yine benden önce çıktılar.

KUR'AN OKUMASINI HAPİSTE ÖĞRENDİM

Baktık ki yeni gelenlerin hepsi de beş vakit namazında, niyazında, duasında, hoca insanlar... Biz bu hocalarla hemen arkadaş, ahbap ve dost olduk. İslamiyet'i orada, onlardan öğrendim ben. Kur'an-ı Kerim okumasını da orada onlardan öğrendim. Hatta Kur'an'ı hatim ettim orada. Bir önyüzbaşı vardı benim hocam Re'fet Bey (Barutçu), Bediüzzaman'ın yakın talebesiydi. O benimle çok ilgileniyordu.

¹ Re'fet Ağabey'le alakalı ilginç hatıralarım *Ağabeyler Anlatıyor-1* kitabımızdadır. Bkz. s. 112.

Arkadaşlara ve bana namaz ve niyazi o öğretti. Re'fet bey çok iyi bir insandı, çok muhterem bir adamdı. Hiç ayrılmazdık. Kur'an'ı da o yüzbaşı öğretti bana.

Hüsrev Bey (Altınbaşak) vardı. O, Bediüzzaman'dan sonra ikinci adamdı. Bize namazı o kıldırırdı. Ali Hafız vardı (İslamköylü Hafız Ali Ergün). Sonra Tâhir Efendi vardı Atabey'den (Tâhirî Mutlu).

Ali Hafız çok zayıftı. Hapiste hastalandı, hastaneye götürdüler, orada vefat etti. Ali Hafız hep yanımdaydı. Üç dört ay içinde öldü o. Hapishanede üç koğuş vardı. Hüsrev Bey, Ali Hafız, Atabeyli Tâhir Bey, Re'fet Bey bizim bölümdeydi. Bir de İstanbullu Gönenli Hafız Mehmet Hoca vardı. Gönenli Hafız Mehmet ayrı yerdeydi. Ona mevlit okuttum ben kendi koğuşumda. Gönenli Mehmet Efendi besmele çekip de Kur'an okumaya başlayınca ağlamayacak insanın yüreği taş olması lazımdı. "Bu memlekette Kur'an-ı Kerim kaybolsa üstünü, esresi ile beraber aynısını yerine koyarım" derdi. Öyle bir adamdı o! "Kur'an okumayı parayla satamazsın, Mükâfatı Allah'tan bekleyeceksin" derdi bize. Onu biz çağırdık, mevlit okutmuşuk koğuşumuzda. Onlarla çok samimi arkadaş olmuştuk biz... Bir de İstanbul'dan Şemseddin Yeşil Hoca vardı. O çok yakışıklı, kibar, efendi bir adamdı. Bizlere fazla konuşuvermezdi. Mehmet Hafız ise çok yakın olur; bizimle arkadaş, kardeş gibi konuşurdu. Bunların hepsi de büyük insanlardı, hepsi ulemaydı yani. Hocalar hapishaneye giriverince namaz kılmayan kalmadı ama kılmayan hiç yoktu.

Gardiyanlar namazlarımıza bazen mani olmak isterler, hocalara eziyet etmek, horlamak isterlerdi. Abdest alıyorlar diye uzun değneklerle dürterlerdi hocaları. Ben bunlara mani olurudum. Ben kızar, bağırır, korkuturdum onları. Benden çekinirler, bir daha yapmazlardı. Hocaları orada rahat ettirmiştik.

Çok hizmet ettim, Allah kabul etsin. Gecenin yarısında kalkar hocalara hizmet ederdim. Gece beni kaldırır "Şu zarfı gardiyanlara ver" derlerdi.

Hocalar az uyurlar sabaha kadar ibadet ederlerdi. Ben onlara göre çok gençtim, 18 yaşındaydım oradayken.

BİZİM İÇİN HAPSE GİRMİŞLERDİ

Bediüzzaman yalnız olarak, münferit kalırdı; yanına kimseyi vermezlerdi. Bediüzzaman'la görüşmek istesek, imkânı yok, bırakmazlardı. Biz kaçamak olarak kapıda görüşürdük. Teneffüse çıktığımız zaman pencereden, kapıdan benimle konuşurdu. Bediüzzaman "Yâ Bâkî ente'l-Bâkî" kelamını çok söylerdi, bunu iyi hatırlıyorum. Bana "Karındaşım Mustafa" diye hitap ederdi. Zaten herkese karındaşım derdi. Herhangi bir yere çıktığımda benimle kapıda konuşurdu. Her gün traş olurdu. Saçları kulağının yumuşağına kadar uzundu. Sakalı yoktu, bıyıkları vardı. Siyaset sevmezdi. "Siyasetten, şeytandan kaçır gibi kaçın" derdi. Gösterişi hiç sevmeyen bir insandı. Çalım satan mağrur insanları sevmezdi.

Ben Re'fet Bey vasıtasıyla yazıları yazardım, yazım ince ve güzeldi. Bediüzzaman alfabeyi sonradan öğrendiği için, kocaman kocaman yazar, bir sayfalık yere iki satırlık yazı yazardı. Ben yazıları temize çekerdim. Benim yazdığım yazıları İstanbul'a gönderir kitap haline getirtirdi. Yazılan yazıları gardiyanlarla gönderirdi.

Bediüzzaman hiçbir zaman hurafeciliğe inanmayan bir insandı. Muskacılık, üfürükçülüğe çok karşıydı. "Allah'ın hiçbir kelamı insanlara gazez olarak yaratılmamıştır" derdi. "Allah'ın kelamı yeryüzüne insanlara gazez için inmemiştir. Bilicilik Allah'a mahsustur, Allah'tan başka hiç kimseye mahsus değildir" derdi.

Denizli hapsinde herkes birbiriyle çok samimiydi. Orada herkes ıslah oldu yani. Daha önce kavga dövüş edenler ıslah oldu. Onlar gelince böyle şeyler birden kalktı. Hepimiz namazlı niyazlı olduk.

Bediüzzaman'ın suçu neydi; imana Kur'ana hizmetti. Ona mektup yazanı da tutup getirmişler. Demek ki bunlar bizim için gelmişlerdi.

O günlerin kıymetini bilemedik. Ama ölmeden önce Bediüzzaman'la ilgili hatıralarımı yazıp çocuklarıma da bırakacağım inşaallah.